

Artistes o Artesans: dos exemples

Des de fa deu anys la Impremta de Santa Cristina, com es comenta en un altre lloc, ve obserquant els seus clients i amics amb un calendari cultural sobre temes lloretencs. L'Esteve Fàbregas i Barri ha estat qui va donar la idea i qui s'ha encarregat, els primers anys, de la redacció i presentació. Després s'han incorporat d'altres col.laboradores —Joan Sala, Joaquim Ciuró—. Aquest any m'han demanat que me n'ocupes jo i que dediqués tots els espais a parlar dels artesans lloretencs. Ho he fet amb molt de gust i espero que sigui ben rebut pel públic. El treball preparatiu m'ha portat a contactar amb molta gent lloretenca o afincada a Lloret, que ha tingut a la seva família algun artesà destacat. El que passa és que, a vegades, és difícil dir on acaba l'artesania i on comença l'art. Hi ha artesans que són o han estat veritables artistes. L'aprofundiment en aquest tema m'ha permès descobrir personatges que ignorava i contemplar, mercès a la gentilesa dels familiars consultats, obres ben interessants. Tant és així, que, a l'hora de posar en net tots els apunts que havia anat prenent durant les entrevistes o xerrades, m'he trobat amb una quantitat de material impossible d'encabir en el limitat espai de què disposem a cada fulla del calendari. Tant l'Esteve Fàbregas com jo hi hem anat donant voltes per tal de trobar la fórmula, però hem hagut d'acabar fent una selecció de temes, tenint en compte la connexió entre ells i altres matisos. Tal com vaig prometre, però, a les persones amb les quals vaig parlar, les seves aportacions i, sobretot, les explicacions que sobre el seu treball van donar-me —les que són actuals i encara ho practiquen— no quedaran pas al tinter. Ben al contrari, des d'aquestes pàgines penso divulgar tot aquest material, perquè, en definitiva, ajudarà a conèixer millor els lloretencs. N'hi ha molts, en efecte, que ens passen inèdits i no sabem que excel.leixen en tal o qual labor, o treball. Serà un petit descobriment que ajudarà a treure'l de l'anonimat a fi que tothom en conèixi els seus mèrits. Així valorarem més els nostres conciutadans o els nostres veïns més o menys circumstancials, perquè també hi ha gent que està a Lloret només algunes temporades, però que sap integrar-se plenament en la vida lloretenca i que té habilitats ben interessants.

A títol d'exemple, avui podríem parlar de dues persones, ambdues del sexe femení i, per cert una lloretenca d'adopció, la Sra. Joana Soler i Trias, i una lloretenca de naixement, la Maria Carme Casas i Colomer.

La Sra. Joana Soler Trias, esposa del pintor Tobella, amb casa al carrer de Sant Josep i mare d'una nissaga d'artistes —una dibuixant, una especialista en disseny gràfic i un tècnic en serigrafia i excel.lent fotògraf artístic— és una magnífica enquadernadora de llibres. De les seves mans, dotades

d'extraordinària habilitat, han sortit obres espléndides, d'execució pulcra i rica de matisos. El treball seu comença en la preparació del paper que ha de constituir les guardes, el qual sol presentar una mena d'aigües que, juntament amb els colors, són fruit de la utilització de tint i altres components químics dins dels quals s'introdueix l'esmentat paper. Després cal parlar de les cobertes del llibre, el lloç, en pell bellament decorada. A voltes suposa la inclusió de pell sobre pell, la qual cosa dona lloc a l'anomenat enquadernat en mosaic, que se'n diu en gofrat quan es marca simplement el dibuix de la pell superposada, o pot suposar repassar aquests contorns en or. El tall del llibre també pot ser daurat i es treballa amb pans d'una extraordinària finor. Cal tenir en compte encara els nervis del lloç, els tegells per a posar els noms i títols i, a l'interior, les capçades i l'unglet, entre moltes altres coses, per a fer la feina més polida i acabada. El dibuix daurat al voltant de la coberta del llibre es fa amb les rodes i d'altres dibuixos es fan amb l'aplicació d'una mena de segells, unes vegades en fred, altres en calent. Hem donat només unes breus pinzellades, però el tema mereixeria un reportatge exhaustiu. La Sra. Soler completa, encara, aquesta vocació amb la restauració de llibres malmenats, cosa que requereix també una sensibilitat especial.

La Maria Carme Casas i Colomer, ben jove, ha retornat a les labors delicades de les dones d'antany; però potser ha anat més enllà, els seus quadres, fets a base de llanes de colors, no formen simplement dibuixos geomètrics, ni motius senzills, sinó que reprodueixen obres pictòriques, fetes amb gran fidelitat.

Es diria que està en la línia d'aquelles donzelles d'abans que bordaven delicadament lletres de llençols, flors i altres dibuixos en cortines i altres peces adients o confeccionaven quadres, a voltes fets fins i tot amb els propis cabells, com aquell que hi ha a l'ermita de Santa Cristina, ofrena d'unes antigues Obreres.

La Maria del Carmen Casas fa vint anys que dedica les hores lliures a aquestes labors. Va començar quan, junt amb la seva germana, tenien perruqueria. Una seva clienta, la Sra. Moiset, en portava de França. La Carme s'hi va interessar, va estudiar com anava i quan ho va dominar bé, va buscar el lloc de Barcelona on pogués trobar models i materials. Aquest lloc fou La Orquídia. La base d'aquests treballs, que tenen molt de semblança amb el tapís, és un canyamàs que ja porta el dibuix marcat del que es vol representar. Llavors, emprant un teler, es va omplint d'un fil de llana especial, de colors, que és resistent i no es fa malbé, sol ser francès. Es va treballant com un brodat a base de mig punt (el "petit point" dels francesos).

La Maria del Carme ha fet, fins ara, uns seixanta quadres, la majoria d'ells re-

Quadre de Ma. Carme Casas regalat a la Casa de la Cultura, fet a base de fils de llana.

produint pintures d'autors destacats. Un d'ells, per exemple, és l'Angelus, de Millet. Esperem que un dia ens faci, ella sola, una exposició de la seva obra.

Potser encara algun dia podrem parlar d'algú més que practica labors d'aquesta mena o semblants. Quedi clar que estem interessats sempre en conèixer detalls i noms nous a fi d'anar ampliant la panoràmica lauretana en aquests camps.

JOAN DOMENECH i MONER

2.000.000 para el Museo de Lloret

AJUDES DE LA DIPUTACIO DE GIRONA A MUSEUS MUNICIPALS I COMARCALS

Es preocupació de la Diputació procurar la conservació i dignificació del patrimoni museístic existent a les comarques gironines i especialment el de caràcter municipal.

Com sigui que en la majoria dels casos els Ajuntaments no disposen dels recursos necessaris per afrontar les despeses que les millores d'aquesta mena comporten és imprescindible proporcionar-los l'ajut possible per realitzar les obres de conservació i agencament que calguin.

Amb aquesta finalitat, en el darrer Ple, la Diputació aprobà concedir la quantitat de 23.125.000 pts. distribuïdes entre ajuntaments, en concepte d'ajuda econòmica.

D'aquestes, dos mil.lions han sigut concedides al Museu Arqueològic i Marítim de Lloret de Mar.